

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ๒) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ซึ่งมีจำนวน ๒๔ ชุมชน เป็นประชากรในการศึกษา จำนวน ๒๓,๑๒๙ คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สูตรของ Taro Yamane ซึ่งได้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๐๕ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๓ คนวิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different: LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร” ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน ๒๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑ มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒ มีสถานภาพสมรส มีจำนวน ๒๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗ มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑ และมีรายได้ ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑

๕.๑.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการร่วมรับรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมรับรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๖ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านการร่วมรับรู้ ข้อคือ ท่านได้มีส่วนในการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการรู้จักปัญหาโครงสร้างพื้นฐานในเทศบาลเมืองจังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$, $S.D. = 0.748$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

๒. ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๘ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ข้อคือ ท่านได้มีส่วนในการของบประมาณในการออกตรวจปฏิบัติงานในพื้นที่โครงสร้างพื้นฐานในเทศบาลเมืองจังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$, $S.D. = 0.752$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

๓. ด้านการร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๐๘ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านการร่วมปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔. ด้านการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

๑. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านการร่วมรับรู้ แตกต่างกัน ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน

๒. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๓. ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๔. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทุกด้านไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

๕. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทุกด้านไม่แตกต่างกันโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิจิตรทุกด้านไม่แตกต่างกัน

๖. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านการร่วมปฏิบัติการแตกต่างกัน ส่วนด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ สรุปแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งมีดังนี้

๑. ด้านการร่วมรับรู้

๑. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับรู้ของโครงการ แผนงาน งบประมาณ โดยการให้ผู้นำชุมชนหรือเปิดโอกาสให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพิจิตรเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ได้รับฟังการประชุมตามวาระต่างๆ

๒. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมในการเปิดช่องทางการรับรู้ให้กว้างขวางและหลากหลาย เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต ป้ายโฆษณา และประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย หนังสือประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และผู้นำชุมชนมาประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในชุมชนได้รับทราบอีกครั้งหนึ่ง

๓. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนเพื่อที่จะให้ประชาชนเข้ามามีการร่วมการรับรู้ เช่น การจัดกิจกรรมในการประชุมให้ประชาชนในเรื่องนั้นๆ และการมอบเกียรติบัตร เป็นต้น

๔. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ หรือการบรรยายให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนกับเทศบาลมีความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน และได้มาร่วมรับรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลในส่วนต่างๆ ของประชาชนกับเทศบาลอย่างต่อเนื่อง

๕. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้จัดทำหนังสือพิมพ์ วารสารรายเดือน และกล่องรับข้อความความคิดเห็นของประชาชนในการแก้ไข หรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป็นการแลกเปลี่ยนการรับรู้ซึ่งกันและกัน

๒. ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ

๑. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในด้านการร่วมคิดตัดสินใจจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอต่อสภาเทศบาลเมืองพิจิตรเพื่อจัดทำแผนต่อไป

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานตลอดถึงต้องนำเสนอต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ และกระทำด้วยความรวดเร็วไม่ล่าช้า

๓. ส่งเสริมการร่วมคิดตัดสินใจที่เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ และมุ่งเน้นที่การพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนและเรื่องเศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้น

๔. ประชาชนและผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมคิดตัดสินใจ ควรส่งเสริมให้มีการสำรวจปัญหาของชุมชนและความต้องการของประชาชนก่อนที่จะตัดสินใจ

๕. เทศบาลเมืองพิจิตรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริมให้มีการปรึกษาหารือ หรือเชิญผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ มาร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

๖. เทศบาลเมืองพิจิตรส่งเสริมการให้สิทธิ์แก่ผู้นำชุมชนและประชาชนตัดสินใจตามแผนงานต่างๆ หรือการเสนอความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วมในพื้นที่เทศบาลเมืองพิจิตร

๓. ด้านการร่วมปฏิบัติการ

๑. การร่วมปฏิบัติการเทศบาลเมืองพิจิตรเทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้มีความสำคัญกับประชาชน คือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในปฏิบัติการและแสดงความคิดเห็นเพื่อที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือเมื่อนำแผนยุทธศาสตร์มาสู่การปฏิบัติจริง

๒. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมความสำคัญในแต่ละด้านในเรื่องของการปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ ระหว่างประชาชนกับเทศบาลเมืองพิจิตรเพื่อให้บรรลุตามแผนที่วางไว้ทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

๓. เทศบาลเมืองพิจิตรและผู้นำชุมชนแต่ละชุมชนควรส่งเสริมในการชี้แจงหรือแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์เป็นการล่วงหน้า และเน้นให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการร่วมกัน

๔. การร่วมปฏิบัติการเทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมการเอาใจใส่ในเรื่องของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน และประชาชนในการสร้างทัศนคติให้ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความตั้งใจที่จะปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่อย่างแท้จริง

๕. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมการร่วมปฏิบัติการของบุคลากรให้มีความตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ตามแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน

๔. ด้านการติดตามและประเมินผล

๑. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของการปฏิบัติงานแต่ละแผนยุทธศาสตร์ และโครงการต่างๆ เพื่อที่จะได้รู้ถึงผลสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

๒. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมในการนำเอาผลการปฏิบัติงานในแต่ละแผนยุทธศาสตร์ และโครงการต่างๆ มาเปิดเผยหรือแจ้งให้ประชาชนได้รับรู้ ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เพื่อหาวิธีการแก้ไขได้อย่างถูกในปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ครั้งต่อไป

๓. เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้มีแบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการติดตามและประเมินผลหลังการปฏิบัติงานเพื่อความเร็วและมีความต่อเนื่องในแต่ละแผนยุทธศาสตร์ และโครงการต่างๆ และครอบคลุมไปถึงประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองพิจิตรทุกๆ ชุมชน

๔. เทศบาลเมืองพิจิตรต้องส่งเสริมติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพราะการนำแผนยุทธศาสตร์ และโครงการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติจะได้ผลดีเฉพาะในช่วงแรก พอนานไปก็ปล่อยทิ้งไปไม่เอาใจใส่ ดังนั้นการประเมินผลและติดตามผลต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องแม้ระยะเวลาที่ยาวนานก็ตาม

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมมาก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมปฏิบัติการลงมาด้านที่มีระดับส่วนร่วมปานกลางได้แก่ ด้านการร่วมรับรู้ด้านการร่วมคิดตัดสินใจและด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านติดตามและประเมินผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร ขาดการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม และขาดการประสานงานระหว่าง เทศบาลกับประชาชนที่

ไม่ต่อเนื่องจริงจัง ประกอบกับมีขั้นตอนของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มีหลายขั้นตอนที่ซับซ้อน ขาดการให้ข้อมูลกับประชาชนที่ชัดเจน จึงทำให้ประชาชนไม่เข้าใจและไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ขั้นตอนของการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์** ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ในด้านการร่วมรับรู้และด้านการร่วมปฏิบัติการและดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดตัดสินใจและการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชาชนด้านผู้นำและด้านข้าราชการและพนักงานของรัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ด้านการร่วมรับรู้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศอายุระดับรายได้และตำแหน่งในชุมชนสำหรับการมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิดตัดสินใจพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุระดับการศึกษาอาชีพและตำแหน่งในชุมชนส่วนการมีส่วนร่วมด้านการร่วมปฏิบัติการหรือดำเนินงานพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศสถานภาพสมรสอาชีพและตำแหน่งในชุมชนสำหรับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุระดับการศึกษาอาชีพระดับรายได้และตำแหน่งในชุมชน ปัจจัยด้านประชาชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ด้านการร่วมรับรู้ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการหรือดำเนินงานและด้านการติดตามและประเมินผลนอกจากนี้พบว่าปัจจัยด้านข้าราชการและพนักงานของรัฐมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล^๑

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑) ด้านการร่วมรับรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการร่วมรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งข้อที่อยู่ในระดับน้อยกว่าข้ออื่นมีอยู่สองข้อมีระดับที่เท่ากัน คือ ท่านมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองพิจิตร และท่านมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูล

^๑ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์”, *ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์), ๒๕๕๐.

ข่าวสารเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองพิจิตร ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวให้กับประชาชนให้ได้เข้าและเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ซึ่งเป็นปัญหาในหลักพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชยพล โบราณมูล** ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางประชาชนที่มีเพศต่างกันมีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามไม่แตกต่างกันประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าและประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวส./อนุปริญญา มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามด้านการวางแผนชุมชนมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สภาพปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามมีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางสาเหตุของปัญหาเกิดจากการที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนพัฒนาอันเนื่องมาจากผลการดำเนินการของเทศบาลที่ไม่ปรากฏเด่นชัดและเทศบาลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงทำให้เสียโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลซึ่งข้อเสนอแนะจะเป็นประโยชน์ต่อคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคามที่จะนำไปพิจารณาเป็นแนวทางการพัฒนาเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป^๒

๒) ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งข้อที่อยู่ในระดับน้อยกว่าข้ออื่น คือ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจอนุมัติโครงการ /กิจกรรมต่างๆของเทศบาลเมืองพิจิตรซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมประชุมปรึกษาหารือกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในโครงการต่างๆของเทศบาล แต่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ **วรพร สีสกุล** ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้าผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

^๒ ชยพล โบราณมูล, “การศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๙.

ร่วมในการจัดทำแผนของเทศบาลตำบลบางคล้าอำเภอบางคล้าจังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด๒ด้านและระดับน้อย๕ด้านโดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมา๓อันดับคือการจัดทำวางแผนพัฒนาการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการการอนุมัติและประกาศใช้และการกำหนดจุดหมายและแนวทางการพัฒนาระยะยาวและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการศึกษาปรากฏดังนี้ด้านการเตรียมการจัดทำแผนประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง๒ข้อและระดับน้อย๓ข้อโดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมาคือเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนของชุมชนเพื่อกำหนดการใช้ทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการประชุมชุมชนในการชี้แจงโครงการที่ได้รับอนุมัติเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลด้านการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อยทุกข้อโดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมาคือเป็นกรรมการในการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนด้านการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อยโดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมาคือมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของชุมชนและมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของชุมชนด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อโดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมาคือมีโอกาสได้เข้าร่วมในการประชุมพิจารณา ทบทวนวัตถุประสงค์ของสาขาแผนการพัฒนาจากแผนพัฒนา ๕ ปีและมีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์จากแผน ๕ ปี

ด้านการจัดทำวางแผนพัฒนาประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อโดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมาคือมีส่วนร่วมในการนำร่างแผนพัฒนา ๓ ปีที่ปรับปรุงเสนอคณะกรรมการท้องถิ่นเพื่อพิจารณาและมีส่วนร่วมในการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนเพื่อรวบรวมรายละเอียดของแผนงานโครงการด้านการอนุมัติและประกาศใช้ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายข้ออยู่ในระดับน้อยที่สุด ๓ ข้อและระดับปานกลาง ๑ ข้อโดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและรองลงมาคือมีส่วนร่วมในการประชุมร่างแผนที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการประสานแผนเสนอต่อสภาเทศบาลเพื่อเสนอผู้บริหารลงนามอนุมัติและมีส่วนร่วมในการประชุมนำร่างแผนที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลเสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้าอำเภอ

บางคล้าจังหวัดฉะเชิงเทราในแต่ละด้านนั้นจะได้นำข้อมูลที่ศึกษาไปแก้ไขปัญหาปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้าให้ดีขึ้นต่อไป”

๓) ด้านการร่วมปฏิบัติการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการร่วมปฏิบัติการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ มีเพียงเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่นลอยกระทงสงกรานต์ อยู่ในระดับมาก และเรื่องการมีส่วนร่วมใช้แรงงานในการพัฒนาด้านการคมนาคมของเทศบาลเมืองพิจิตรเช่นก่อสร้างถนนท่อ/รางระบายน้ำ/ก่อสร้างและปรับปรุงสะพาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นเช่นลอยกระทงสงกรานต์ อยู่ในระดับมากนั้นเทศบาลกับประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อสืบสานวัฒนธรรม และรองลงมาการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุกูล ฝอยทอง** ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของประชาชนโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ ระยะเวลาที่อาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลแกดำ พบว่า ไม่แตกต่างกัน^๔

๔) ด้านการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ มีเพียงเรื่องของการมีส่วนร่วมตรวจสอบดูแลรักษาแม่น้ำลำคลองเช่นไม่ปล่อยน้ำเน่าเสียลงแม่น้ำลำคลอง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เทศบาลไม่จริงจังต่อการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทำให้ประชาชนไม่สามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้น้อย หรืออาจจะ

^๓ วราพร สือสกุล, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้าจังหวัดฉะเชิงเทรา”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๗.

^๔ นุกูล ฝอยทอง, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอกำแพง จังหวัดมหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๕๒.

ขาดการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์อย่างโปร่งใส หรือปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธีระยุทธ สุดเสมอใจ** ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก อำเภอสรีสัชนาลัยจังหวัดสุโขทัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยโดยด้านการรับผลประโยชน์จากการบริหารงานประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในขณะที่ด้านการตัดสินใจด้านการวางแผนการบริหารงานและด้านการติดตามประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกได้แก่อายุระดับการศึกษารายได้สุทธิต่อปีและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้ สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกได้แก่เพศสถานภาพสมรสและอาชีพ^๕ ส่วนในเรื่องของการมีส่วนร่วมตรวจสอบดูแลรักษาแม่น้ำลำคลองเช่น ไม่ปล่อยน้ำเน่าเสียลงแม่น้ำลำคลอง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ทางเทศบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนในชุมชนต้องดูแลรักษาโดยการสร้างทัศนคติของประชาชนได้ติดตามและประเมินผลด้วยตัวบุคคลเองหรือให้ชุมชนส่งเสริมในด้านนี้พอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **บุษราภรณ์ เพี้ยจุน** ได้วิจัยเรื่อง ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลกกตูมอำเภอดงหลวงจังหวัดมุกดาหารทัศนคติของประชาชนต่อระดับการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลกกตูมอำเภอดงหลวงจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพรองลงมาคือด้านส่งเสริมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและกระบวนการประชาสังคมด้านส่งเสริมการศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำตามลำดับประชาชนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกันมีทัศนคติต่อระดับการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลกกตูมอำเภอดงหลวงจังหวัดมุกดาหารไม่แตกต่างกัน^๖

^๕ ธีระยุทธ สุดเสมอใจ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”, **ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), ๒๕๕๐.

^๖ บุษราภรณ์ เพี้ยจุน, “ทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลกกตูมอำเภอดงหลวงจังหวัดมุกดาหาร”, **สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ), ๒๕๕๔.

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรสระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพการสมรสและรายได้ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกัน ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปราย ดังนี้

๑) ผลวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริงทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลยังขาดส่งเสริมให้กับประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์และอาจจะรวมไปถึงการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนในทุกภาคส่วนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พิสมัย บุญเลิศ** ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปีมีอาชีพรับจ้างมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีรายได้ระหว่าง ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐บาท/เดือน เป็นสมาชิกกลุ่มมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า ๑๐ ปีการศึกษา MCRU ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการพบว่าประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมมากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการกับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าเพศอายุอาชีพรายได้และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนระดับการศึกษาและการเป็นสมาชิกกลุ่มของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และข้อเสนอแนะที่สำคัญของประชาชนเทศบาลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมมือกันทำงานให้หน่วยงานของเทศบาลปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยในชุมชนและจัดให้มีการพบปะปรึกษากับชุมชนให้มากกว่าเดิม^๗ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรินดา ถิรศิลา เวทย์** ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคามพบว่าการมี

^๗ พิสมัย บุญเลิศ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการ”, ปัญหาพิเศษวิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๙.

ส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากจำนวน ๑ ด้านคือด้านการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางจำนวน ๕ ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือด้านการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาด้านการเตรียมการจัดทำแผนด้านการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปีด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาและด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคามพบว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุระดับการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยพบว่าเทศบาลเมืองมหาสารคามควรจัดกิจกรรมอบรมสัมมนาจัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดทำแผนพัฒนา รู้ถึงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นรวมทั้งกำหนดนโยบายและจัดโครงสร้างของเทศบาลเมืองมหาสารคามให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนให้มากยิ่งขึ้น^๔

๒) ผลวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรส และรายได้มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกันซึ่งน่าจะสอดคล้องกับความจริง ทั้งนี้เนื่องจาก พื้นที่ของเทศบาลเมืองพิจิตรส่วนใหญ่ประชาชนมีหลากหลายทางสังคมทำให้สถานภาพ และรายได้แตกต่างกัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมประชาชนของกลุ่มปัจจัยสภาพบุคคลกลุ่มนี้แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธีระยุทธ สุดเสมอใจ** ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสุนทร จังหวัดสุโขทัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยโดยด้านการรับผลประโยชน์จากการบริหารงานประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในขณะที่ด้านการตัดสินใจด้านการวางแผนการบริหารงานและด้านการติดตามประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกได้แก่อายุระดับการศึกษารายได้สุทธิต่อปีและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกได้แก่เพศสถานภาพ

^๔ ปรีดา ธีรศิลาเวทย์, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), ๒๕๕๐.

สมรสและอาชีพ^๙ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมภพ กิตติสมปนโน (ชูศรี) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาประชาชนในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ในด้านสังคม/ชุมชนท้องถิ่นและด้านสาธารณะชุมชนอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๑^{๑๐}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) เทศบาลเมืองพิจิตรควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการมีส่วนร่วมในการโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นผ่านช่องทางตามสื่อต่างๆ ให้หลากหลาย เช่น เสียงตามสาย วิทยุกระจายเสียง รถแห่ เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตรในด้านการรับรู้และการร่วมปฏิบัติการให้เพิ่มมากขึ้น

๒) เทศบาลเมืองพิจิตรควรรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล

๓) เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมบทบาทของประชาชนในเขตเทศบาลให้ชัดเจนให้มีพลังที่เข้มแข็งสามารถช่วยเหลือชุมชนของตนเองได้ โดยมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และสร้างจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเองโดยร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญและประชาชนได้รับประโยชน์ทั่วถึงกัน

๔) เทศบาลเมืองพิจิตรควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาที่ดี เพราะเมื่อประชาชนมีการศึกษาก็จะมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการคิดตัดสินใจและการติดตามประเมินผลมากขึ้น

^๙ อีระยุทธ สุดเสมอใจ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดึกอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”, ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), ๒๕๕๐.

^{๑๐} พระสมภพ กิตติสมปนโน (ชูศรี), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔.

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. เทศบาลเมืองพิจิตรควรจัดการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความตระหนักและความรู้ สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติการในทิศทางเดียวกัน

๒. เทศบาลเมืองพิจิตรควรจัดให้มีคณะกรรมการออกเยี่ยมชุมชนในเขตพื้นที่ตนเองอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อพบประชาชนและรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาที่จัดทำขึ้น

๓. เทศบาลเมืองพิจิตรควรกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือดำเนินการตามแผน โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์มีความชัดเจนมากขึ้น และสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนิน และนำมาซึ่งแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานตามสภาพจริงในการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติการในรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติงานจริง และนำมาพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้น

๓. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นและความต้องการอันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

๔. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยและความสัมพันธ์ที่มีผลต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์